

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serkan Sarı
CHP Balıkesir Milletvekili

Türkiye'nin önemli tarımsal üretim alanlarından biri olan zeytincilik sektöründe, zeytinyağı üretiminin yan ürünü olan pirinanın işlenmesi alanında son yıllarda yaşanan şirket satın almaları ve sektör yoğunlaşması üreticiler arasında ciddi endişelere yol açmaktadır.

Sektör temsilcileri, pirina işleme tesislerinin belirli şirketler bünyesinde toplanmasının rekabeti azalttığını, zeytinyağı üreticilerinin geçmişte gelir elde ettikleri pirinayı bugün bedelsiz vermek zorunda kaldıklarını, bazı bölgelerde ise üretim faaliyetlerinin sürdürülebilirliği açısından risk oluştuğunu ifade etmektedir.

Pirinanın düzenli olarak tesislerden uzaklaştırılamaması durumunda zeytinyağı fabrikalarının üretim faaliyetlerinin aksayabileceği, bunun da hem zeytin üreticilerini hem de tüketicileri olumsuz etkileyebileceği belirtilmektedir.

Bu kapsamda aşağıdaki soruların cevaplandırılması önem arz etmektedir.

SORULAR

1. Türkiye genelinde faaliyet gösteren lisanslı pirina işleme tesisi sayısı kaçtır? Bu tesislerin illere göre dağılımı nasıldır?

2. Pirina işleme sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin sahiplik yapıları nelerdir? Son 10 yıl içerisinde gerçekleşen tesis devri ve satın alma işlemlerinin sayısı kaçtır?
3. Bakanlığınızın elinde pirina işleme sektöründeki pazar paylarına ilişkin güncel veriler bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa, en büyük işletmelerin toplam pazar payı nedir?
4. Son beş yıl içerisinde pirina işleme tesislerinin birleşme, devralma veya el değiştirme işlemlerine ilişkin Bakanlığınıza yapılan başvuru sayısı kaçtır?
5. Pirina işleme sektöründe belirli şirketlerin hakim konuma geldiği yönünde Bakanlığınıza ulaşan şikayet veya başvuru bulunmakta mıdır?
6. Zeytinyağı üreticilerinin geçmiş yıllarda pirina satışından elde ettiği gelirler ile günümüzde elde ettiği gelirler arasında Bakanlığınızca yapılmış bir analiz bulunmakta mıdır?
7. Pirina işleme tesislerinin alımı durdurması veya kapasite yetersizliği nedeniyle zeytinyağı fabrikalarının üretim faaliyetlerini durdurmak zorunda kaldığı yönünde Bakanlığınıza intikal etmiş olay veya şikayet sayısı kaçtır?
8. 2024-2025 hasat döneminde Balıkesir'in Edremit Körfezi ve Ayvalık başta olmak üzere çeşitli bölgelerinde pirina alımındaki aksaklıklar nedeniyle üretim duruşları yaşandığı iddiaları doğru mudur?
9. Pirina işleme sektöründeki yoğunlaşmanın zeytin üreticisinin ürün fiyatına, zeytinyağı üretim maliyetlerine ve tüketici fiyatlarına etkisine ilişkin Bakanlığınız tarafından yapılmış herhangi bir etki analizi bulunmakta mıdır?
10. Bakanlığınız tarafından pirina işleme sektöründe rekabetin korunması, üreticilerin mağduriyetinin önlenmesi ve üretim sürekliliğinin sağlanması amacıyla yürütülen herhangi bir çalışma bulunmakta mıdır?
11. Pirina işleme sektöründe bölgesel yoğunlaşmanın önlenmesi, zorunlu kabul yükümlülüğü getirilmesi veya benzeri düzenleyici tedbirlerin hayata geçirilmesi yönünde Bakanlığınızın bir hazırlığı var mıdır?
12. Türkiye'nin stratejik tarım ürünlerinden olan zeytin ve zeytinyağı sektöründe yaşanabilecek arz daralmalarının önüne geçmek amacıyla pirina yönetimi konusunda ulusal ölçekte bir planlama yapılmakta mıdır?